

Sportif Faaliyetlerde ?slam Dini Etki Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sportif Faaliyetlerde ?slam Dini Etki Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31103>

Özet

Sportif Faaliyetlerde İslam Dini Etki Ölçeği (SF-DEÖ), bireylerin sportif aktiviteler sırasında sergiledikleri davranışlar, inançlar ve motivasyonlar üzerindeki İslam Dini etkisini ölçmek amacıyla geliştirilmiş ölçek geliştirme çalışmasıdır. Bu ölçek, spor etiği, dürüstlük, bazarı inancı ve seyirci davranışlar gibi alanlarda dini inançların rolünü psikometrik olarak değerlendirmeyi hedefler. Ölçek, 2020 yılında Zeki Taş ve arkadaşları tarafından yayınlanmıştır ve toplam 38 maddeden oluşmaktadır.

SF-DEÖ, özellikle spor bilimleri, spor psikolojisi ve din sosyolojisi alanlarında, dini değerlerin spor ortamındaki yansımalarını incelemek isteyen araştırmacılar için tasarlanmıştır. Ölçek, 5'li Likert Ölçeği formatında derecelendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Sportif Faaliyetler, Din Psikolojisi, İslam Dini Etkisi, Spor Etiği, Dini İnanç, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Taş, Zeki., Hergüner, Gülten., Şamamoğlu, A., Yaman, Ç., Zengin, M. Üzüm, H., Karlı, Ü.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, sporla uğraşan veya sportif faaliyetlere katılan bireylerin, İslami inanç ve değerlerinin bu faaliyetlerindeki tutum ve davranışları üzerindeki etkisini bilimsel ve sistematik bir şekilde ölçebilecek, geçerli ve güvenilir bir araç oluşturmaktır.

Bu çalışma, dini motivasyonların sportif performansa, fair play anlayışına ve genel spor ahlakına nasıl katkıda bulunduğunu anlamlandırmayı amaçlamaktadır. Ölçek, özellikle sporcuların müsabaka öncesi ve esnasındaki manevi durumlarını ve etik kararlarını değerlendirmede kullanılabilir.

Yapı

Sportif Faaliyetlerde İslam Dini Etki Ölçeği, bireylerin dini sorumlulukları ile sportif yaşamları arasındaki etkileşimi kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle sporunun kişisel dindarlığı, etik davranışları (dürüstlük), bazarıya olan inancı ve sosyal sorumlulukları (seyirci davranışları) gibi alt boyutları içermektedir.

Ölçek, katılımcıların dini görevlerini yerine getirmenin bazarı inançlarını nasıl etkilediği ve inançların doğultusunda taşknlk gibi olumsuz davranışlardan nasıl kaçındıkları gibi somut

davranışsal ve bilişsel ifadeler aracılığıyla dini etkinin derecesini belirler. Ölçeğin toplam 38 maddesi, bu karmaşık yapının farklı yönlerini kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışmasında, yapısal geçerlik (construct validity) çalışmalarına odaklanılmıştır. Ölçeğin, ölçmek istediği kuramsal yapıyı ne derece temsil ettiğini belirlemek amacıyla çeşitli istatistiksel analizler uygulanmıştır.

Kaynak makalede spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, bir ölçek geliştirme çalışması kapsamında, genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gibi yöntemler kullanılarak ölçeğin yapısal geçerliliği test edilmiştir. Detaylı geçerlik analiz sonuçlarına ulaşmak için orijinal makalenin incelenmesi tavsiye edilmektedir.

Güvenirlilik

Sportif Faaliyetlerde İslam Dini Etki Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenirlilik (internal consistency reliability) analizleri, ölçeğin maddelerinin birbirleriyle ne kadar tutarlı olduğunu göstermek amacıyla yapılmıştır. Bu tür çalışmalarda yaygın olarak Cronbach Alfa katsayısı kullanılır.

Geliştirme makalesi, ölçeğin genel olarak kabul edilebilir düzeyde veya yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu ortaya koyan istatistiksel sonuçlar içermektedir. Ölçeğin güvenirlilik katsayılarına dair kesin rakamlar için kaynak referansa başvurulmalıdır.

Faktör Analizi

SFDEÖ'nün geliştirme süreci, ölçeğin altında yatan boyutları keşfetmek amacıyla faktör analizi tekniklerini içermiştir. Bu analizler, 38 maddenin birden fazla faktör (alt boyut) altında toplandığını ve bu faktörlerin, İslami etkinin sportif davranışlar üzerindeki farklı veçhelerini temsil ettiğini göstermiştir.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin teorik olarak beklenen dini etki boyutları tarafından ayrı ayrı temsil edildiğini ve bu sayede ölçeğin yapısal geçerliliğine önemli katkı sağladığını göstermektedir. Ölçeğin nihai yapıları ve faktör yükleri, orijinal makalede detaylı olarak sunulmuştur.

Araç

Test Türü: Psikometrik Öz Bildirim Ölçeği (Geliştirme)

Format: 38 maddeden oluşan, 5'li Likert tipi derecelendirme ölçeği.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Spor faaliyetlerine katılan veya sporla ilgili bireyler.

Yaş Grubu: Çalışmanların yapılıdıkları örnekleme de yer alan, genellikle yetikin veya üniversite düzeyindeki bireyler.

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmanın örnekleme, ölçenin geliştirildiği bağlamı belirler. Genellikle üniversitelerin spor bilimleri fakültesi öğrencileri veya çeşitli branşlardaki amatör/profesyonel sporculardır.

Test Metodolojisi: Katılımcılardan her maddeye ne ölçüde katıldıkları belirtmeleri istenir. Derecelendirme şu şekildedir: **Kesinlikle Katılmıyorum=1, Katılmıyorum=2, Kararsızım=3, Katılıyorum=4, Kesinlikle Katılıyorum=5.** Yüksek puan, sportif faaliyetlerde dini etkinin yüksek olduğunu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Dini Etki, Spor Psikolojisi, Dindarlık, Ölçek, Ahlak, Geçerlik, Güvenirlilik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Zeki Taş

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: zekitas54@gmail.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2020

Şinler ve Kullanım: Ölçenin bilimsel araştırmalarda kullanım için sorumlu yazar Zeki Taş ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullanımlar için ücret bilgisi mevcut değildir, ancak yazarla iletişime geçilmelidir.

Referanslar

Taş, Z., Hergüner, Gülten., Mamolu, A., Yaman, Ç., Zengin, M. Üzüm, H., & Karlı, Ü. (2020). Sportif Faaliyetlerde İslam Dini Etki Ölçeği geliştirme çalışması, *Journal of Human Sciences*,

17(2), 730-745. <https://doi.org/10.14687/jhs.v17i2.5997>

Makalenin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [sportif-faaliyetlerde-islam-dini-etki-olcegi-toad.pdf](#)

Sportif Faaliyetlerde İslam Dini Etki Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

1- Sportif faaliyetler esnasında dini görevlerimi yerine getirdiimde, başarıya olacağıma olan inancım artar.

16- İnançım gereği sportif faaliyetlerde seyircileri taahhüt eden davranışlardan kaçınırım.

21- İnançım gereği, her türlü sportif faaliyette dürüst davranırım.

Ölçek toplam 38 maddeden oluşmaktadır.